

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LA UNIÓN EUROPEA
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE
DEN EUROPÆISKE UNIONS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN UNION
EUROOPA LIIDU KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN UNION
COUR DE JUSTICE DE L'UNION EUROPÉENNE
CÚIRT BHRÉITHIÚNAIS AN AONTAIS EORPAIGH
SUD EUROPSKE UNIE
CORTE DI GIUSTIZIA DELL'UNIONE EUROPEA

EIROPAS SAVIENĪBAS TIESA
EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-UNJONI EWROPEA
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DA UNIÃO EUROPEIA
CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKEJ ÚNIE
SODIŠČE EVROPSKE UNIJE
EUROOPAN UNIONIN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA UNIONENS DOMSTOL

POSTANOWIENIE PREZESA TRYBUNAŁU

z dnia 26 września 2018 r.*

Postępowanie w trybie przyspieszonym

W sprawie C-522/18

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Sąd Najwyższy (Polska) postanowieniem z dnia 2 sierpnia 2018 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 9 sierpnia 2018 r., w postępowaniu:

D.Ś.

przeciwko

Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Jaśle,

przy udziale:

Prokuratury Krajowej,

PREZES TRYBUNAŁU,

po zapoznaniu się ze stanowiskiem sędzi sprawozdawczynie A. Prechal i rzecznika generalnego E. Tancheva,

wydaje następujące

Postanowienie

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 2, art. 4 ust. 3 i art. 19 ust. 1 TUE, art. 267 TFUE, art. 21 i 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, a także dyrektywy Rady 2000/78/WE z dnia

* Język postępowania: polski

- 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy (Dz.U. 2000, L 303, s. 16 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 5, t. 4, s. 79).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy D.Ś. a Zakładem Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Jaśle (Polska) w przedmiocie podlegania krajowemu ubezpieczeniu społecznemu.
 - 3 Zwykły skład Sądu Najwyższego (Polska) przedstawił pytanie do rozpoznania przez ten sąd w składzie powiększonym. Na wstępnym etapie badania zagadnienia skierowanego do rozpatrzenia przez sąd odsyłający w składzie powiększonym, stwierdził on, że niedawne zmiany w przepisach ustaw dotyczących Sądu Najwyższego mogą potencjalnie dotyczyć stanowisk dwóch zasiadających w składzie orzekającym sędziów.
 - 4 W tym względzie sąd odsyłający wskazuje, że art. 37 § 1 ustawy z dnia 8 września 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2018 r., poz. 5), która weszła w życie w dniu 3 kwietnia 2018 r. (zwanej dalej „nową ustawą o Sądzie Najwyższym”) stanowi obecnie, że sędziowie przechodzą w stan spoczynku z ukończeniem 65 lat, chyba że nie później niż na sześć miesięcy i nie wcześniej niż na dwanaście miesięcy przed ukończeniem tego wieku sędzia złoży oświadczenie o woli dalszego zajmowania stanowiska i przedstawi zaświadczenie stwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, a Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wyrazi zgodę na dalsze zajmowanie przez niego stanowiska. Artykuł 39 tej ustawy stanowi, że Prezydent RP stwierdza datę przejścia albo przeniesienia sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku.
 - 5 Artykuł 111 § 1 nowej ustawy o Sądzie Najwyższym stanowi, że sędziowie, którzy do dnia wejścia w życie ustawy ukończyli 65. rok życia albo ukończą 65. rok życia w okresie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, z dniem następującym po upływie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy przechodzą w stan spoczynku, chyba że w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy złożą oświadczenie i zaświadczenie, o których mowa w art. 37 § 1, a Prezydent RP wyrazi zgodę na dalsze zajmowanie przez nich stanowiska.
 - 6 Sąd odsyłający wskazuje, że jeden z dwóch wspomnianych sędziów, zasiadających w składzie orzekającym w postępowaniu głównym, osiągnął 65. rok życia przed wejściem w życie nowej ustawy o Sądzie Najwyższym, złożył w maju 2018 r. oświadczenie o woli dalszego pełnienia urzędu sędziego do ukończenia 70. roku życia, to jest do osiągnięcia wieku przejścia w stan spoczynku, który był przewidziany, zanim zaczęła obowiązywać ta ustawa. Mimo że nie jest to oświadczenie, o którym mowa w art. 37 § 1 nowej ustawy o Sądzie Najwyższym, Prezydent RP zainicjował postępowanie w sprawie zgody na dalsze zajmowanie przez tego sędziego stanowiska sędziowskiego, które to postępowanie jest obecnie w toku.

- 7 W odniesieniu do drugiego z sędziów sąd odsyłający wskazuje, że ukończył on 65 lat już po wejściu w życie nowej ustawy o Sądzie Najwyższym. Ustawa ta nie umożliwiła jednak wystąpienia przez zainteresowanego z wnioskiem o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziowskiego, w związku z czym tuż przed osiągnięciem tego wieku przez zainteresowanego sędziego, na mocy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 1443) ustawodawca krajowy dodał do nowej ustawy o Sądzie Najwyższym art. 111 § 1a. Zgodnie z tym przepisem sędzia ten przechodzi w stan spoczynku z dniem 3 kwietnia 2019 r., chyba że przed tą datą złoży oświadczenie o woli dalszego zajmowania stanowiska sędziowskiego, przedstawi wymagane zaświadczenia a – także przed tą datą – Prezydent RP wyrazi zgodę na dalsze zajmowanie przez niego stanowiska sędziowskiego.
- 8 Sąd odsyłający powziął wątpliwości co do zgodności nowej ustawy o Sądzie Najwyższym z szeregiem postanowień prawa Unii wymienionych w pkt 1 niniejszego postanowienia. Wątpliwości te dotyczą w szczególności ewentualnego naruszenia zasad państwa prawnego, nieusuwalności i niezawisłości sędziów oraz zakazu dyskryminacji ze względu na wiek. Sąd odsyłający uważa, że wyjaśnienia udzielone w tym względzie przez Trybunał są mu w szczególności niezbędne do tego, aby móc w odniesieniu do swego własnego składu rozstrzygnąć kwestie wstępne dotyczące poszanowania warunków niezależności sądów i zakazu dyskryminacji ze względu na wiek, które musi zapewnić, a także by móc w stosownym przypadku pominąć stosowanie rozpatrywanych przepisów krajowych.
- 9 Ponadto w celu zagwarantowania skuteczności wyrokowi Trybunału wydanemu w wyniku niniejszego odesłania prejudycjalnego sąd odsyłający postanowił, na podstawie określonych przepisów krajowego prawa procesowego w związku z art. 4 ust. 3 TUE i art. 267 TFUE, zawiesić stosowanie przepisów art. 37 i 39 oraz art. 111 §§ 1 i 1a nowej ustawy o Sądzie Najwyższym do czasu rozstrzygnięcia sprawy po uzyskaniu odpowiedzi Trybunału na przedstawione mu pytania.
- 10 W postanowieniu odsyłającym Sąd Najwyższy zwraca się do Trybunału o rozpoznanie niniejszego odesłania prejudycjalnego w trybie przyspieszonym określonym w art. 105 regulaminu postępowania przed Trybunałem.
- 11 Przepis ten stanowi, że na wniosek sądu odsyłającego lub w wyjątkowych przypadkach z urzędu, jeżeli charakter sprawy wymaga niezwłocznego rozstrzygnięcia, prezes Trybunału może postanowić, po zapoznaniu się ze stanowiskiem sędziego sprawozdawcy i rzecznika generalnego, o rozpatrzeniu odesłania prejudycjalnego w trybie przyspieszonym, stanowiącym odstępstwo od przepisów regulaminu.
- 12 W niniejszej sprawie Sąd Najwyższy podnosi, że wykładnia prawa Unii, o którą wnioskuje, ma zasadnicze znaczenie dla możliwości zgodnego z prawem oraz

zasadą pewności prawa wykonywania przez niego jego kompetencji jurysdykcyjnych.

- 13 W tym względzie należy stwierdzić, że poprzez swoje pytania prejudycjalne sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy, mając na względzie szereg podstawowych postanowień prawa Unii, wymienionych w pkt 1 niniejszego postanowienia, należy zaniechać stosowania niedawnych zmian legislacyjnych związanych z obniżeniem wieku, w którym sędziowie Sądu Najwyższego przechodzą w stan spoczynku, oraz warunków, na jakich mogą oni, w stosownych przypadkach, uzyskać zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska, w szczególności w odniesieniu do tych sędziów tego sądu, w których przypadku zmiany legislacyjne dotyczą zajmowania przez nich stanowiska, a którzy – jak ma to miejsce w sprawie rozpatrywanej w postępowaniu głównym – zasiadają w składzie orzekającym tego sądu. W tym względzie sąd odsyłający zastanawia się w szczególności nad wpływem, jaki zmiany legislacyjne mogą mieć na jego funkcjonowanie w świetle zasady niezależności sądów, w szczególności z uwzględnieniem zasady nieusuwalności sędziów.
- 14 Sąd odsyłający zmierza ponadto do ustalenia, czy wspomniane postanowienia prawa Unii upoważniają sąd krajowy do zawieszenia z urzędu stosowania przepisów krajowych, takich jak te rozpatrywane w postępowaniu głównym, w odniesieniu do wszystkich sędziów objętych zakresem zastosowania tych przepisów, w przypadku gdy ma on wątpliwości w przedmiocie zgodności tych przepisów ze wspomnianymi postanowieniami prawa Unii.
- 15 W tych okolicznościach należy stwierdzić, że niezwłoczne udzielenie przez Trybunał odpowiedzi może rozwiać poważne wątpliwości, jakie żywi sąd odsyłający w odniesieniu do istotnych kwestii z zakresu prawa Unii, związanych w szczególności z niezawisłością sędziowską, którą prawo to gwarantuje, a także w odniesieniu do konsekwencji, jakie mogłaby mieć wykładnia tego prawa dla samego funkcjonowania tego sądu jako najwyższej krajowej instancji sądowniczej. Wątpliwości te mogą ponadto mieć wpływ na funkcjonowanie systemu współpracy sądowej, którego wyraz stanowi mechanizm odesłania prejudycjalnego przewidziany w art. 267 TFUE, będący filarem systemu sądowniczego Unii Europejskiej, dla którego niezależność sądów krajowych, a w szczególności sądów orzekających, tak jak sąd odsyłający, w ostatniej instancji, ma zasadnicze znaczenie [zob. podobnie opinia 2/13 (przystąpienie Unii do EKPC) z dnia 18 grudnia 2014 r., EU:C:2014:2454, pkt 176; wyrok z dnia 27 lutego 2018 r., Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, pkt 43].

- 16 Z uwagi na opisane powyżej wątpliwości wskazane okoliczności uzasadniają niezwłoczne rozpoznanie niniejszej sprawy, zgodnie z art. 105 § 1 regulaminu postępowania.

Z powyższych względów prezes Trybunału postanawia, co następuje:

Sprawa C-522/18 podlega rozpoznaniu w trybie przyspieszonym określonym w art. 105 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem.

Sporządzono w Luksemburgu w dniu 26 września 2018 r.

Sekretarz

Prezes

A. Calot Escobar

K. Lenaerts

